

بعون خالق معجزات عاقلان و اسرار مجازی با مسافت منزل سالکان

رساله عجیب و غریب کثر الحقیقت و کنج المعرفة به مثالی و نظم فایز السیاح

کنج احتیاج

مترجم و محقق کتبی مان در مدق و حید الدوران جناب مولانا جامی صاحب السیاح

در مطبع برنایه با اهتمام مولوی بان الدین احمد وکیل و راجع

MA LIBRARY, A.M.U.

PE13724

Ms. No. 13724
CHECKED-2002
13/11/02

بسم الله الرحمن الرحيم

سرشته دولت بانی و کعبه
وایم همه جا با همه کس بر همه کار
بدان اقا که اند غنک و ابا که به که حاصل طریقه حضرت خواجه بزرگوار خواجه
بهار المله و الدین المیر و بنفشه بنده قدس الله سره و خلفای ایشان قدس الله
تعالی سر اسرار هم بعد از هیچ عقیده و بیستی آن بقایه سلف صالح
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و اینان با اعمال صالح و اتباع حسن با ثوره
و اجتناب از خطورات و مکرومات دوام حضور است مع استحقاق سبنا علی
مرالافات من غیر ستره و لیسیت غریبه و این حضور چون ملک نفس ساکن گردد
و ملک می شود مشا به خوانند و طریق موصول بدین دولت بر سه گونه است
اول طریقه ذکر است که بحضور قلب کلمه طیبه لا اله الا الله را تکرار

DEC 1996

و در طرف نهی جمیع محدثات را بنظر عدم فناء مطلق کند و در طرف
 اثبات وجود محسوس و حتی بنظر قدم و بقا مشاهده نماید و در وقت تکرار زبان
 را با کام چپاند و بدل صنوبری که متصل دل حقیقی است متوجه گردد
 و نفس خود را درون کشد و بقوت تمام بگوید بر وحی که اثر آن بدل سد و اثر آن
 متاثر گردد و بی آنکه اثر آن بر ظاهر می پدید آید که اگر کسی بفرص پهلوی و
 نشسته باشد می باید که از آن آگاه شود و جمیع اوقات را مستغرق این فکر
 گرداند و هیچ شغل از آن باز نماند چه در رفتن آمدن چه در گفتن و شنیدن
 و چه در خفتن و خاستن و اگر بواسطه بعضی اشغال درین تکرار توری واقع
 شود می باید که چشم دل می بین باشد و با کلیه از آن غافل نگردد و اگر پیش از
 صبح در تکرار این کلمه مبالغه نماید امید است که برکت آن تمام روز برسد
 و همچنین پیش از خواب کردن اگر در آن منشی مبالغه نماید امید است که برکت
 آن تمام شب برسد و شک نیست که چون برین تکرار موعظت نماید و بعضی
 اوقات میرا کیفیت بخودی می بخوری که مقدمه جذبات حاصل خواهد
 می آید که خود را بان کیفیت بهر و آن است که تواند از آنگاه دارد و چون آن
 کیفیت روی رفقان آرد و بر تکرار باز آید و چون منشی مره بعد از هر
 حصول بوند و امید است که ویرا کلمه حاصل شود که اگر چه آن کیفیت بالفعل
 حال می باشد و حال می مندرج در علم گردد و اما سرگناه که خواهد بانکه

توجیهی با حال متحقق تواند گشت و جنس نفس اگر مزاج بان فاکند که در مکتب
 نفس در سه بار پنج بار یا هفت بار باقی ار که تواند کرد و اگر ار کند
 در نفعی خواطر و حصول کیفیت بخودی خل تمام است و چنان خلوت عظیمه بران
 مترتب و دوم طریقه توجیه و مراقبه است که آن معنی بی چون و چگونه را که از اسم
 مبارک الله مفهوم میگردد و بی توسط عبارت عربی و فارسی و غیر آن ملاحظه
 نماید و آن معنی را انگاه دشتنه جمیع مدارک و قوی متوجه قلب سنوبری گردد
 و برین معنی مداومت نماید و در نگاهداشت آن تکلف کند تا آن زمان که
 کلفت از میان برخیزد و چون این معنی پیش از تصرف جذب در وجود سالک
 تغذری تمام دارد شاید که معنی مقصود را بصورت نور بیط محیط جمیع
 موجودات علمی و عینی در برابر بصیرت بدارد و بان جمیع مدارک و قوی
 متوجه قلب سنوبری گردد تا آن زمان که آن صورت از میان خبریست و مقصود
 بران مترتب گردد و سوم طریقه رابط است که به پیروی و در مقام مشاهده
 باشد و تجلیات فی اینه متحقق شده دیدار وی بقضای اسم الذین اذ ارادوا ذکر
 فایده ذکر و صحبت می موجب هم جلای الله نتیجه صحبت و سپس چون
 دولت یار و صحبت چنین عزیز دست دهد و اثر آنرا در خود بباید چند آنکه تواند
 آنرا نگاه دارد و اگر در آن معنی فتوری واقع شود بار صحبت می مراجعت نماید
 تا به برکت می آن معنی بتواند از دو پنچین مرتبه بعد از آن زمان که آن کیفیت

ملکه وی اگر چنانچه آن عزیز غایب باشد صورت می آید خیال گزند بحسب قوی
طامسری باطنی توجیه قلب سبوی گرد و در خاطر یک در آید نفی کند تا آن کیفیت
غیبت و بخودی وی نماید و بتکرار این عامل ملکه گردد و بسبب طریق ازین اقرب
نیست بسیار باشد که چون بریدر قابلیت آن باشد که پسید روی تصرف
کند در اول صحبت و بر بمرتبه مشایده رساند چون دریافت صحبت چنین عزیز
درین روزگار اغرض من الکه بیت الاحمر است می باید که یکی از ان دو طریق که بیشتر
مذکور شد استعمال نماید و از بیان این طریق ملکه معلوم شد که توجیه قلب بری
که در عرف این طایفه آنرا وقوف قلبی خوانند در سبع اوقات و اوضاع و احوال
و حضرت خواجه قدس سره آنرا از لوازم می شمرده اند و من اسرار انحضرت

اسیات	المولویه
کبر فیضه دل ایدستی ندوق مقلقه وقت سحری آید پیغم شبی باشد	مانند مرغی باش مان بر فیضه دل با سپاس رو بر درون نشین کان و لبر خیر کاسی
و اما وقوف زمانی که عبارت از محاسبه اوقات بتفرقه میگذرد و با جمیع و همچنین وقوف عددی که ملاحظه عدد ذکر است که نتیجه سید به پا از غمت و می باید که در انشای یک ازین طریق ملکه انوار و واقعات می نمودن که می باید که از ان اعراض ننموده بقصود حقیقه اشتغال نماید و از سخنان حضرت خواجه است قدس سره که واقعه علامت قبول طاعت است پس از واقعه حاصلی	

	شعر	
<p>چو غلام افتابم نه آفتاب گویم نه شبنم نه شبسترم که حد خواب گویم میاید که چون حق تعالی لایق است تعالی باین طریق را باین مشهور سازد و علمم نگراند و بقدر امکان در انضای آن کوشد و از محرم و نامحرم پنهان دارد و از حضرت خواجہ قدس سرہ پرسیدند که بنای طریقه شمار چیست فرمودند که خلوت در انجمن نظامی با خلق و باطن با حق سبحان و تعالی</p>	<p>نه شبنم نه شبسترم که حد خواب گویم</p>	<p>چو غلام افتابم نه آفتاب گویم</p>
	شعر	
<p>از روشن آفتاب از برون بگشاید و بعضی ازین طایفه گفتند که لطیفترین مجامع این طریق است صورت افاده و استغاده است که ارباب علم را می باشد میاید که طریقه خود را باین استوار سازد و از نظر خلق دور اندازد و دیگر چنانچه معلوم شد که کتب مطولہ متداوله طبع شد است از انجمن ایشانیان تحصیل و تکمیل علوم معلوم شود نمی توان گفت که تحصیل علوم مکن تا نامی باشد که بر وجهی باشد که از مقصود حقیقتی مانع نیاید و حوازی توجه خاطر بان جانب غافل نگرداند که در نفس آخر که ناصیه ملک الموت ظاهر گردد همه علوم و معارف بکسب از یکدیگر فرو خواهد ریخت و آنچه باقی ماند جز تحقیق بسر وحدت و محبت مطلوب حقیقتی که با حقیقت استات شود شده باشد نخواهد بود و حکایت در روشنی گفتند فلان بنفسه و رکالالت و تمییز خود میکند</p>	<p>اینچنین باروش کم میاید و اندر جهان</p>	<p>از روشن آفتاب از برون بگشاید</p>

که بر آید مرده و زنده تسبیح نمانده است آن درویش گفت سبحان
الله این چه خلط طبع و کثافت حجاب است و قبحه عدم مریض من کسب است
صورتی از صور معاجات وی آنست که محاسن و سبالت اگر عمری در آفرین
و آفرینش آن گذرانیده بقراض اعراض از عرض جاه و ترس برورساند و
عکاس بیره را که صورت با راستی که برگردن خود و نفس او و سوس کنیزگان
و پیوه زمان قسمت نماید و شایب فاضله البکار خانه نمندان فرستند و زنده در
پیشند و سر برهنه بنسبیل گردگان در گردن کرده گرد و محلهها و بازارها گرد
و آنرا مرد دست ماکو در کان گرداند تا بضرر سیلی آن مستی از سروی برین
برند باشد که ضحاکست چیل مستی می کاهش که آتش باید و به صلاحیت فحول
در رسم اینجا طوطی حدت تحقیق فقر متحقق گردد و با وجود این چهره وی ندلت
بر خاک عجز و نیاز نهد و از خلعت مستی و رعونت خود پستی پناه جوید
شاید که حق سبحان و تعالی بقنایت بی علت خود ازین حجاب کشف غلطش
خلاصی مناصی از زانی در چه می اند بود که ازین معامله حجاب رعونت
رانیده شود که از اول کشف تر باشد دیگر می باید که از صحبت اصداد
اجتناب نماید تخصیص از صحبت جماعتی که از نور ایمان دور و نطلعات طبیعت
مسرور و عوی فیض می نور بخشی کنند و در لباس فقر ادعای علم صیانت
عمر در کذب و مضربی و قلابی گذرانند اما و با الله و سميع المسلمين من حیث

عقاید محمد و شریکایم این رباعی یکی از سلسله خواجگان

مثنوی است قدس سره رباعی

یا مگر نشسته دشت جمع دولت
وز تو زمیز رحمت آب و گلست
ز نهار جبهتش گریزان می باش
ورنه نکند روح عزیزان بکشت

گفتن و نوشتن امثال این سخنان به طریق این تفسیر بود اما چون از اینجانب آید
اخلاص شام فوئی سید باعث بر تفریر و تحریر این معانی شد.

رباعی

با این همه بیجا سلی و بیچکسی
در مانده بنار سنا و دیوانه
و ادیم نشان گنج مقصود ترا
گر مانده سیدیم تو شاید بر سر

حق سبحان و تعالی ممکنان از آنچه شاید نگاه دارد و از آنچه نباید در پناه
جمله سخره حق شش بر عوام گفته شد و السلام و الاکرام.

منت یا شیخ

۱۳۷۲

25112

ACC. NO. 14255

جاس، عبدالرحمن

کتاب الحقائق

②
1944

٤٢٤
جاسی، عبد الرحمن
لجنة المحامین

Date _____

40.

Date _____

No.

MAULANA AZAD LIBRARY
ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of **Re. 1-00** per volume per day shall be charged for text-books and **10 Paise** per volume per day for general books kept over - due.

[Handwritten signature]

